

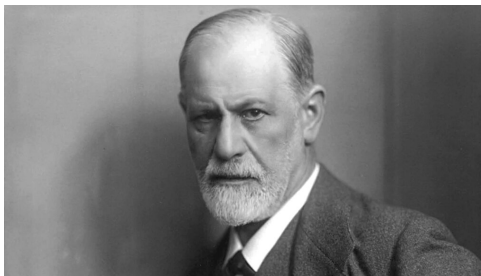


Sigmund Freud a prvá sexuálna revolúcia – Korene rodovej sexuálnej revolúcie (Prvá časť)

Dr. Andrzej Margasiński

23. mája 2026 ✝ Spoločnosť

Ako sexuálne revolúcie označujeme obdobia významných zmien v sexuálnych zvykoch, spojené so spochybňovaním a liberalizáciou tradičných noriem, s rozšíreným používaním antikoncepcie a pornografie, s rozvojom feminizmu a posunmi vo vnímaní sexuality. Prvá revolúcia, ktorá sa odohrala na začiatku 20. storočia, sa spája s teóriami Sigmunda Freuda. Druhá, ktorá sa spadá do 60. rokov 20. storočia, sa spája s tvorbou Alfreda Kinseyho, ktorého dielo bolo výrazne ovplyvnené Johnom Moneyom.



Sigmund_Freud

zdroj: Magyar Iskola

Korene modernej sexuálnej revolúcie

Niektorí vedci, ako napríklad Gabriele Kubyová a E. Michael Jones, datujú pôvod modernej sexuálnej revolúcie do 18. storočia, predovšetkým do obdobia po Francúzskej revolúcii. Táto revolúcia radikálne zmenila francúzsku spoločnosť – a nepriamo aj ďalšie krajiny – pod zámkou kultu rozumu a oslobodenia sa od Božej nadvlády. V tejto súvislosti markíz de Sade napísal román *Justine*, v ktorom oslavoval násilie a sexuálny sadizmus vrátane vraždy. Voltaire zase vyzval na zničenie katolíckej Cirkvi a tento jeho slogan („Zničte nehanebnicu!“; pozn. prekl.) presadzovali jakobíni a ich krvavá diktatúra. Francúzska revolúcia bola obdobím ústupu od náboženstva, obdobím ničenia kostolov, zvrhnutia monarchií a všetkých foriem autority. „Návrat k prírode“, ktorý hlásal Jean-Jacques Rousseau, sa často interpretoval ako oslobodenie od

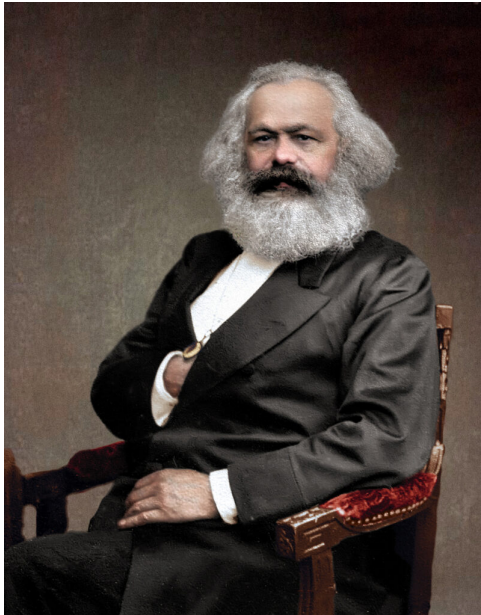
morálnych obmedzení a potvrdenie slobodného a často zvráteného sexu.

Na prelome 18. a 19. storočia si získal širokú popularitu tiež anglikánsky pastor Thomas Malthus, ktorý šíril tézu, že svetová populácia rastie geometrickým radom (1–2–4–8–16...), zatiaľ čo zásoby potravín sa zvyšovali oveľa pomalšie – aritmetickým radom (1–2–3–4–5...). Podľa jeho názoru bol hladomor len otázkou času.

Hoci boli koncepcie maltuzianizmu opakovane spochybňované, stále si nachádzajú prívržencov, ktorí vidia budúcnosť ľudstva v obmedzení prirodzeného prírastku ľudí. V praxi sa toto úsilie realizuje okrem iného aj prostredníctvom podpory antikoncepcie a voľného prístupu k potratom. Významnú úlohu v tom zohrali inštitúcie ako Rockefellerova nadácia, Sorosova nadácia a Gatesova nadácia. Hoci samotný maltuzianizmus sa priamo nezaoberal sexualitou – zameriaval sa skôr na demografické procesy – atmosféra populačnej hrozby, ktorú vytvoril, mala významný vplyv, ktorý, zdá sa, naďalej determinuje značnú časť svetových elít.

Marxistické korene

Ďalšie podstatné teoretické základy sexuálnych revolúcií, ako aj súčasného feminizmu a genderizmu, možno nájsť v marxistickej filozofii a ideológii. Ako je dobre známe, základnou sociálnou tézou Karla Marxa bol predpoklad triedneho konfliktu – boja medzi vlastníkmi výrobných prostriedkov, kapitalistami, a robotníckou triedou, ktorej práca predstavuje zdroj zisku pre buržoáziu. Tento sociálny antagonizmus bol podľa Marxa základnou hnacou silou dejín a určoval vývoj spoločností. Proletárska revolúcia mala viesť k vzniku komunistickej spoločnosti – spoločnosti zbavenej tried, vykorisťovania a súkromného vlastníctva výrobných prostriedkov.



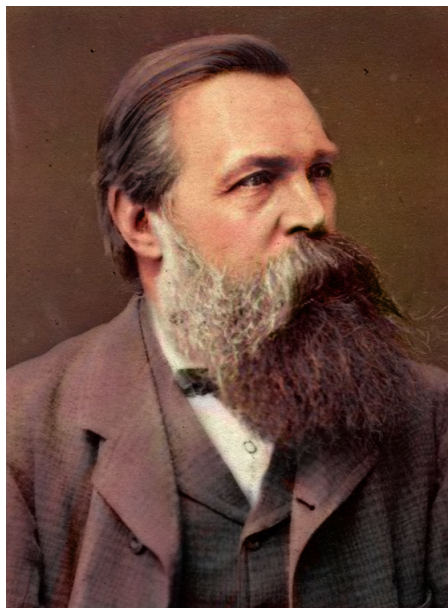
Karl Marx, 1875

zdroj: wikimedia commons

Friedrich Engels rozvinul tento koncept a rozšíril ho o tzv. „ženskú otázku“. Podľa neho so vznikom súkromného vlastníctva a rozdelením spoločnosti na triedy vznikla aj rodová nerovnosť. *„Prvý triedny útlak bol útlak ženského pohlavia mužským pohlavím,“* napísal Engels.

Podľa jeho názoru boli ženy vystavené dvojakému útlaku – útlaku vyplývajúcemu z triednej štruktúry, ako aj útlaku patriarchálnych spoločenských noriem. Tieto viedli k podriadeniu žien mužom v manželstve, k zavedeniu monogamie ako nástroja na kontrolu žien a ich sexuality a k vzniku patriarchálnej rodiny. Engels to nazval „*svetovou historickou porážkou ženského pohlavia*“. (Zaujímavé je, že Engels nevztiahol tento opis na svojho kamaráta Marxa, ktorý si doma počínal ako pravý orientálny despota, pričom parazitoval na dedičstve svojej šľachtickej manželky, šikanoval dcéry a posmieval sa svojim zaťom; pozn. prekl.)

Skutočné oslobodenie žien malo podľa Engelsa nastať až po zrušení súkromného vlastníctva a po získaní ekonomickej nezávislosti žien. Starostlivosť o deti a vedenie domácnosti sa mali stať kolektívnou spoločenskou zodpovednosťou – implementovanou napríklad prostredníctvom detských jasí a verejných stravovacích zariadení. Ženy mali byť oslobodené od rodinných „obmedzení“ a integrované do výrobného procesu; až potom by bola možná úplná rovnosť práv medzi ženami a mužmi.



Friedrich Engels

zdroj: wikimedia commons

Tieto postuláty boli priamo implementované v Sovietskom zväze po októbrovej komunistickej revolúcii. Alexandra Kollontajová, prvá žena v Petrohradskej revolučnej rade, viedla tzv. *Ženotdel* – inštitúciu bežne označovanú ako *Ministerstvo žien*. Kollontajová horlivo propagovala myšlienku oslobodenia žien, hlásala chválu slobodnej lásky, toleranciu homosexuality a zaviedla maximálne zjednodušenú legalizáciu rozvodu a potratov. Ženy mali byť úplne oslobodené od jarma rodiny a tradičných spoločenských rolí. V tomto duchu bolševici zaviedli okrem iného tzv. manželské komúny a začali preberať výchovu detí štátnymi inštitúciami. Tieto isté myšlienky, aj keď v modifikovanej forme, boli o desaťročia neskôr oživené v izraelských kibucoch. Dnes opäť pozorujeme rastúce tendencie obmedzovať rodičovskú autoritu v prospech štátu – čo je viditeľné napríklad v konaní Nemeckej mládežníckej organizácie a nórskej inštitúcie Barnevernet.

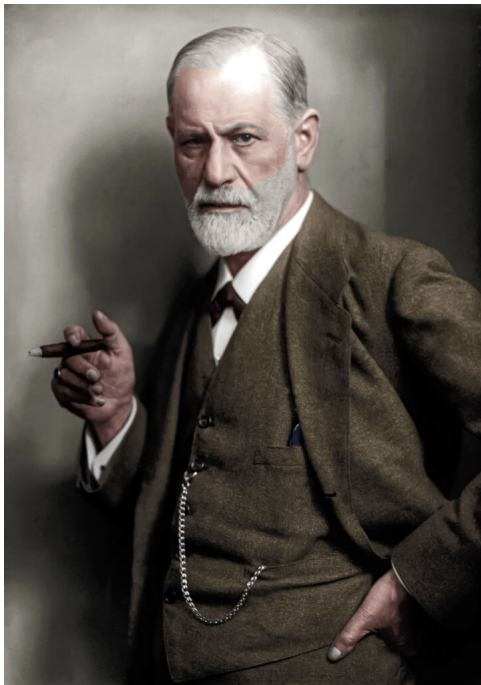
Freud - nevedomie a sila pudov

Ako už bolo spomenuté, prvá sexuálna revolúcia sa spája s prelomom 19. a 20. storočia a nebolo by prehnané tvrdiť, že jej vznik bol do značnej miery zásluhou teórií Sigmunda Freuda a jeho metód psychoanalýzy, ktoré mali hlboký vplyv na spoločenskú transformáciu v 20. storočí. Hoci sa sám Freud nikdy nepovažoval za sexuálneho revolucionára, jeho diela položili základy pre novú interpretáciu ľudskej psychiky a sexuality, ďaleko presahujúcu rámec praktickej medicíny.

Sigmund Freud (1856 – 1939) sa narodil v Příbore (vtedy Freiberg) na Morave, židovskému obchodníkovi s vlnou. Keď mal štyri roky, jeho rodina sa presťahovala do Viedne, s ktorou bol Freud neskôr neoddeliteľne spojený. Jeho otec bol prísny a autoritársky muž, ktorý v chlapcovi vštepoval strach, zatiaľ čo jeho matka – nežná a starostlivá – sa pre neho stala emocionálnym referenčným bodom. Tento vzťah zohral kľúčovú úlohu v Freudovej neskoršej formulácii jeho teórie Oidipovho komplexu.

Freud sa už od útleho veku vyznačoval intelektuálnymi darmi, čo viedlo k tomu, že celá rodina podporovala jeho vzdelanie, a on sám absolvoval Viedenskú univerzitu, získajúc titul doktora medicíny. Jeho súkromný život mal významný vplyv, aj na jeho vedeckú kariéru. Zasnúbil sa s Marthou Bernaysovou, vnučkou hlavného hamburského rabína. Hoci bol tento zväzok vnímaný ako sociálna mezaliancia, pár sa vzal a mal šesť detí, vrátane Anny Freudovej, ktorá neskôr pokračovala v otcovej škole psychoanalýzy a bola lesbická homosexuálka.

V strednom veku sa Freud údajne vzdal svojho sexuálneho života s tvrdením, že niekto ako on už nepotrebuje sexuálne vzrušenie. Či to bola pravda, nie je isté. Môže ísť skôr o dedukciu na základe jednej sentence z Freudových listov, pritiahnutej za vlasy, kde Freud písal, že podporuje oveľa slobodnejší sexuálny život, ale sám túto slobodu málo využíva. Trpel tiež opakujúcimi sa migrénami a neurotickými príznakmi, ktoré sa pokúšal analyzovať a liečiť prostredníctvom sebaanalýzy. Podľa amerického publicistu E. Michaela Jonesa mohli k oslabeniu jeho duševného zdravia prispieť aj obvinenia z aféry so švagrinou Minou (Minnie) Bernaysovou.



Sigmund Freud, milovník cigár a ich fajčenia

zdroj: wikimedia commons

Freud bol po celý život vášnivým fajčiarom cigár; z dnešného pohľadu by sa dalo hovoriť o jasnej závislosti na tabaku. V roku 1923 mu diagnostikovali rakovinu ústnej dutiny, ale napriek početným operáciám a utrpeniu pokračoval vo fajčení – po zvyšok života fajčil okolo 20 cigár denne. Po anšluse Rakúska sa kvôli rastúcemu antisemitizmu rozhodol emigrovať do Londýna, kde strávil posledné roky svojho života. Po nemeckej invázii do Poľska v septembri 1939 mu jeho osobný lekár na Freudovu žiadosť podal smrteľnú dávku morfínu.

Vplyvy nevedomia

Sigmund Freud už pri ranom výskume hystérie a pri experimentoch s hypnózou, sformuloval svoje najvplyvnejšie a najrevolučnejšie teoretické koncepty – koncept nevedomia a vytvorenie priestorového modelu psychiky. Hoci už antickí myslitelia na čele s Platónom a svätým Augustínom uvažovali o existencii „temných“ stránok ľudskej duše, Freud ako prvý navrhol ucelenú a komplexnú teóriu psychiky, v ktorej nevedomie nadobudlo ústredný význam a bolo opísané novým spôsobom.

Freudov psychologický model rozlišuje tri hlavné úrovne: vedomú, predvedomú a nevedomú. Nevedomie je oblasť neprístupná priamemu pohľadu, v ktorej sú okrem iného uložené potlačené spomienky, najmä traumatické, a potlačené túžby a pudy – predovšetkým sexuálne –, ktorých prítomnosť môže vyvolať hanbu alebo vnútorný odpor. Freudove experimenty s hypnózou odhalili zaujímavý jav: pacienti v stave tranzu opisovali udalosti, na ktoré si po prebudení nepamätali. Freud sa začal zamýšľať nad tým, či ide o čisté fantázie alebo možné autentické spomienky. Následné sedenia odhalili, že aspoň časť tohto obsahu predstavovala skutočné, aj keď potlačené zážitky. Keďže však boli „zabudnuté“, no napriek tomu prístupné, museli byť uložené mimo vedomia – a práve tam Freud lokalizoval nevedomie.

Podľa Freuda sa osobnosť skladá z troch základných sfér: Id, Ego a Superego. Id („ono“) je primárna, úplne nevedomá časť osobnosti, ktorá obsahuje biologické pudy a inštinkty. Riadi sa *Lustprinzip*, čo sa doslova prekladá ako „*princíp slasti*“. Id sa snaží o okamžité uspokojenie túžob, bez ohľadu na okolnosti. Zdrojom energie v Id je libido, ktoré Freud stotožňoval predovšetkým so sexuálnym a životným pudom (Eros).

Počas väčšiny svojej vedeckej kariéry Freud pevne zastával názor, že libido má primárne sexuálnu povahu. Až v rámci svojej tzv. Teórie druhého inštinktu (cca 1925) upravil svoje názory a súhlasil s kritikmi, ktorí poukazovali na to, že popri životnom pude sa v našom správaní niekedy objavujú aj sebadeštruktívne tendencie ako prejav pudu smrti (Thanatos). Je to agresia namierená proti iným, nepriamo ubližujúca nám samým, a niekedy namierená priamo proti nám samým (sebapoškodzovanie, pokusy o samovraždu).

Oba pudy – Eros aj Thanatos – tvoria podľa Freuda motivačnú štruktúru človeka. Superego (nad-ja) je zase sférou spoločensky internalizovaných noriem a hodnôt získaných počas nášho vývoja. Riadi sa princípom povinnosti; inými slovami, superego nám „hovori“, čo je dobré a čo zlé, ako by sme sa mali správať, aby sme v očiach ostatných vyzerali dobre. Id je prakticky úplne nevedomé a superego do značnej miery tiež zostáva nevedomé. To je zásadný rozdiel od svedomia, ktorého mechanizmy sú nám zvyčajne známe.

Ego (ja) je podľa Freuda sféra nášho sebaoznania, ktorá zahŕňa všetko, čo si o sebe uvedomujeme, a zahŕňa aj to, ako sa chceme prezentovať svetu. Ego sa riadi princípom realizmu a slúži ako sudca, arbiter v osobnosti, ktorý musí riešiť neustále spory medzi požiadavkami Id a požiadavkami Superega. Ak je ego dostatočne silné a dobre plní túto úlohu arbitra, osobnosť je vo všeobecnosti zrelá a harmonická. Ak je však príliš slabé, začne dominovať buď Id alebo Superego a v závislosti od výsledkov tohto procesu budeme mať aj odlišné výsledky charakteru jednotlivcov. Slabé ego reaguje úzkosťou a podniká rôzne metódy na jej redukcii prostredníctvom obranných mechanizmov, z ktorých najbežnejším je represia, ktorá spočíva v odstránení bolestivého obsahu z vedomia a v jeho udržaní mimo vedomie. Tieto tri sféry (Id, Superego a Ego) neustále bojujú o vplyv a dominanciu, a preto sa táto Freudova teória nazýva – dynamická teória osobnosti.



S. Freud s kolegami, sedí dole vľavo, C. G. Jung sediaci vpravo

zdroj: Picryl

Sexuálna túžba je hlavným motivačným faktorom

Eros alebo sexuálny pud, hlavná súčasť libida, je – podľa Freuda – základnou hnacou silou v celom ľudskom živote. Thanatos (pud smrti) sa prejavuje oveľa menej často, zatiaľ čo sexuálny pud sa prebúda veľmi skoro, hoci je uspokojovaný rôznymi spôsobmi, s využitím rôznych erotogénnych zón v našom tele. Libido sa vyvíja postupne; normálny vývoj osobnosti zahŕňa plynulý prechod cez po sebe nasledujúce fázy sexuálneho vývoja alebo tzv. štádiá libida, počnúc prvou orálnou fázou a končiac záverečnou fázou zrelosti spojenou s heterosexuálnou aktivitou.

Vo falickej fáze (vek 3 – 4 roky) podľa Freuda deti objavujú svoje genitálie, čo je sprevádzané prvými vnímaniami sexuálnych rozdielov. Chlapci zistia, že majú penisy, zatiaľ čo dievčatá „nemajú nič“, čo údajne vedie k pocitu nadradenosti u chlapcov a menejcennosti u dievčat. Súčasne sa u chlapcov vyvíja strach z kastrácie. Chlapec, hrdý na svoj penis, sa s ním hrá, prežíva vzrušenie a začína podľa Freuda fantazírovať o zvädzaní svojej matky. Na druhej strane sa bojí svojho otca, ktorý by ho mohol vykastrovať a ktorého považuje za rivala. Toto je podstata Freudovej teórie Oidipovského komplexu. U dievčat symetrický Elektrin komplex zahŕňa odpor voči matke a odpor k tomu, že ju porodila ako chybnú bytosť bez penisu. Preto túži po intimitě s otcom a fantazíruje o tom, že s ním bude mať dieťa. V dospelosti bude táto túžba uspokojená v heterosexuálnom vzťahu.

Správny vývoj osobnosti potom závisí od hladkého prechodu všetkými fázami vývoja libida; ustrnutie v ktorejkoľvek z nich, bude mať za následok špecifické charakterové črty.

Ľudia sú podľa Freuda tvory poháňané princípom slasti a ich primárnou túžbou je dosiahnuť šťastie. Život, žiaľ, neumožňuje plnú realizáciu tohto princípu. Sme vystavení utrpeniu z troch zdrojov: telesná slabosť (choroba, starnutie), nepriateľstvo vonkajšieho sveta (katastrofy, konflikty) a vzťahy s inými ľuďmi (sklamania, odmietnutie). Aby sme tieto početné zdroje utrpenia neutralizovali, aktivujeme obranné mechanizmy: represiu, popieranie, projekciu, sublimáciu, prenos, racionalizáciu, intelektualizáciu, regresiu, introjekciu a ďalšie.

Popri rôznych formách psychologickej obrany Freud niekedy opisuje ľudí aj ako uchylujúcich sa k náboženstvu, ktoré označil za „masový klam ľudstva“. Podľa jeho názoru náboženstvo, podobne ako neuróza, funguje ako obranný mechanizmus: zmierňuje úzkosť a poskytuje ilúziu zmyslu, ale na úkor pravdy o ľudskej prirodzenosti.

Kultúra a náboženstvo ako zdroj zotročenia

Materiálne a duchovné úspechy ľudstva tvoria kultúru, pod ktorou Freud chápe súhrn úspechov a zariadení, ktoré oddelili naše životy od životov našich zvieracích predkov a ktoré slúžia dvom účelom: ochrane ľudí pred prírodou a regulácii medziludských vzťahov. Kultúra, chápaná týmto spôsobom, však preto slúži predovšetkým represívnej funkcii – bráni plnému rozvoju základnej, biologickej podstaty ľudstva.

Freud vidí azda dve najdôležitejšie represívne funkcie kultúry v jej vplyve na ľudskú sexualitu a agresivitu. Kultúra vnucuje človeku normu monogamnej sexuality medzi mužmi a ženami a

zakazuje občasný sex pre potešenie. V tejto súvislosti Freud robí prekvapujúce tvrdenia o zákaze incestu: „*Možno je to najzávažnejšie mrzačenie, akým ľudská láska utrpela v celej histórii.*“ Tieto slová môžu byť šokujúce, ale Freudove zámery sa stanú pochopiteľnejšími, ak ich spojíme – na jednej strane – s konceptom Oidipovského komplexu, ktorý v podstate predpokladá, že túžba spáchať incest je inherentná každej ľudskej bytosti a v skutočnosti je vývojovou zákonitosťou; a na druhej strane – so súkromným životom zakladateľa psychoanalýzy, v ktorom mal veľmi blízky vzťah so svojou matkou a – ako všetko naznačuje – aféru so svojou vlastnou švagrinou.



Jean Auguste Dominique Ingres, Oidipus a Sfinga, 1808

zdroj: wikimedia commons

Kultúra tiež obmedzuje schopnosť prejavovať agresivitu, ktorú Freud považoval za kľúčovú súčasť ľudskej prirodzenosti s biologickými a evolučnými koreňmi: „*Sklon k agresii je prvotnou, nezávislou inštinktívnou dispozíciou ľudských bytostí.*“ Medzi prostriedky, ktoré kultúra používa na upokojenie agresivity, patrí internalizácia (smerovanie agresie dovnútra) a, možno najdôležitejšie, vyvolanie viny prostredníctvom vzniku strachu z autority a z požiadaviek Superega.

Podľa komentátorov odkazu vedca bolo Freudovým cieľom prezentovať vinu ako najdôležitejší problém v kultúrnej evolúcii a demonštrovať, že „*za kultúrny pokrok platíme stratou šťastia, ktorá vyplýva z rastu pocitu viny*“. Freud nazval takto fungujúcu kultúru „*neurotizovanou*“, ale neformuloval proti nej revolučné postuláty. Uvedomil si, že globálny vplyv kultúry nemožno eliminovať; jediným jeho cieľom bolo obmedziť jej represívne účinky na jednotlivca. Mal totiž v tomto ohľade obavy, že ak by sa naša vrodená agresivita mala úplne oslobodiť od vplyvu kultúry, mohlo by to znamenať masové zničenie ľudstva. Viedenský psychoanalytik vyjadril nádej, že druhý zo základných inštinktov – eros – sa ukáže ako silnejší.

Kultúra podľa Freuda tlačí jednotlivca do sféry náboženstva, čo predstavuje určitý druh zotročenia. Pre Freuda je náboženstvo obsedantno-kompulzívnou poruchou. Kritizuje každé náboženstvo z antropologického, ontogenetického a etnologického hľadiska. V antropologickej dimenzii sa náboženstvo javí ako infantilný obranný postoj proti ľudskej slabosti: prostredníctvom postavy Boha človek zosobňuje sily prírody a povyšuje ich do výšin ochrannej moci. V ontogenetickej dimenzii pokračuje ambivalentný postoj dieťaťa k otcovi –, ktorého sa

bojí a zároveň ho miluje – a v dospelosti v postoji svojej náboženskej viery; napriek strachu z bohov, na nich človek prenáša požiadavky ochrany pred nebezpečenstvami. Koncept monoteistického Boha je dôsledkom rôznych obranných mechanizmov súvisiacich s odkazmi na otca: jeho povýšenie, premena, vytváranie podobizní, sublimácia, vytváranie náhradných objektov a rôznych náhrad a identifikácií s ním.

V etnologickom rozmere možno pôvod náboženstva podľa Freuda nájsť v „prvotnopospolnej spoločnosti“ (s odkazom na evolucionizmus), v ktorej – podľa Freudovho naratívu – otec ako absolútny despota bol svojimi synmi uctievaný, hoci zároveň nenávidený. Hnaní nenávisťou a žiarlivosťou synovia spoločne zavraždili svojho otca, aby zlomili jeho autoritársku vládu a zmocnili sa jeho majetku a žien. Postupom času sa však začali medzi sebou hádať a súperiť o vplyv. Vznikali permanentné konflikty a synovia začali ľutovať svoje činy a túžiť po autoritárskej, no v podstate mierumilovnej vláde svojho otca. Rozhodli sa preto, že odteraz budú takéto činy zakázané a že obohatiť sa a brať ženy môžu iba na úkor iných kmeňov. A aby upokojili ducha otca, odteraz budú na jeho pamiatku sláviť totemickú hostinu. Týmto spôsobom sa vedomie viny, ktoré sužovalo celé ľudstvo, stalo zárodkom sociálnej organizácie, náboženstva a morálnych obmedzení. Podľa Freuda tieto mechanizmy tvoria základ kresťanského konceptu dedičného hriechu.

Freudov široký vplyv

Ako vidíme, podľa Freuda sú ľudia tvormi určenými svojimi biologickými inštinktmí, z ktorých najdôležitejší je sexuálny pud a ktorý do značnej miery určuje naše rozhodnutia. Správanie jednotlivca je v skratke výsledkom sexuálneho pudu a nevedomia, ktoré na jednej strane tieto pudy udržiava, ale na druhej strane nám ukladá množstvo obmedzení.

Freudove koncepty boli kritizované z mnohých strán, predovšetkým pre ich špekulatívny charakter a slabý metodologický základ. Charakteristickým znakom väčšiny freudovských téz je ich nedostatok empirickej podpory. Freud vnímal človeka ako samostatnú monádu a úplne ignoroval interpersonálne faktory. Vytvoril klinický portrét človeka, poháňaného inštinktmí a v podstate zbaveného slobodnej vôle.

Napriek tomu jeho vízia človeka ako bytosti určenej prvotnými biologickými pudmi, do značnej miery riadenej nevedomím a spútanej náboženskými obmedzeniami, mala široký spoločenský ohlas a rýchlo si získala početných nasledovníkov. Nábožensky ľahostajným jednotlivcom ponúkol na striebornom podnose alternatívnu koncepciu človeka oproti kresťanstvu.

Freudova psychoanalýza vo svojej pôvodnej podobe neobstála v skúške času. Avšak napriek všetkej oprávnenej kritike, či sa nám to páči alebo nie, Freud nakoniec významne prispel k spoločenským zmenám.

Tento viedenský psychoanalytik sa sám označil za ateistu a „*nepriateľa náboženstva vo všetkých jeho podobách*“. Bez ohľadu na to, či s jeho diagnózami súhlasíme, nám však Freud tiež pripomína, že zdroje našich presvedčení a hodnôt často ležia hlbšie, než by sme si radi

priznali – v nevedomých túžbach, obavách a potrebe bezpečia. Mimochodom, napriek všetkým teoretickým a metodologickým výhradám k Freudovým konceptom, jeho teórie nastoľujú otázku, či sa moderný človek skutočne oslobodil od starých foriem otroctva, alebo ich možno len nahradil novými – kultom úspechu, technológie alebo konzumu.

Freud svojimi teóriami prelomil spoločenské tabu o sexualite; dalo by sa povedať, že zaviedol sex do sociálnej sféry. Spochybnil tiež psychologickú autenticitu viery a postuloval oslobodenie od neuróz, ktoré údajne spôsobujú náboženské obmedzenia.

Marx považoval náboženstvo za „*ópium ľudstva*“; zničením spoločenských tried sa snažil oslobodiť ľudstvo z ekonomického a ideologického otroctva.

Nietzsche spochybňoval kresťanskú morálku a sníval o vytvorení „*nadčloveka*“, ktorý by autonómne vytváral zmysel a hodnoty vo svojom živote.

Títo traja myslitelia, označovaní ako „*najväčší nepriatelia Boha*“, položili filozofické a psychologické základy prvej sexuálnej revolúcie na prelome 19. a 20. storočia, aj druhej sexuálnej revolúcie v 60. rokoch 20. storočia. Táto je však najužšie spojená s aktivitami vedeckého podvodníka Alfreda Kinseyho, o ktorom budeme hovoriť v nasledujúcom texte.

© *Všetky práva vyhradené. Článok bol prebraný z partnerského webu PCH24.*

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sigmund-freud-a-prva-sexualna-revolucia-korene-rodovej-sexualnej-revolucie-prva-cast/>